

Läget på energimarknaderna Olja, naturgas, kol och utsläppsrätter

Vecka 25, 2017

2017-06-20

Sammanfattning

Oljepriserna de två senaste veckorna har påverkats bland annat av konflikten i Mellanöstern. Saudiarabien, Bahrain, Egypten och Förenade Arabemiraten valde att bland annat bryta diplomatiska förbindelser med Qatar. När konflikten blossade upp igen i början av förrförra veckan svarade marknaden med något stigande priser på grund av oro för möjliga leveransavbrott. Sedan dess verkar det dock som om marknaden i nuläget tillskriver konflikten en begränsad prispåverkan, även om det finns analytiker som också menar att konflikten kan leda till lägre priser om den innebär att produktionsminskningsavtalet bryts.

Den europeiska gasmarknaden har de senaste två veckorna styrts av viss volatilitet. Den brittiska marknaden mer så än på kontinenten. Samtliga hubbpriser gick kraftigt upp torsdagen 15 juni som ett resultat av nyheten kring att två qatariska LNG-fartyg på väg till den europeiska marknaden vände och styrdes om till den asiatiska marknaden. Nyheten skapade oro på marknaden då marknadsaktörer befarade att fartygen omdirigerades på grund utav den politiska dispyten mellan Qatar och dess grannländer. Priserna gick dock ned igen under fredagens handel då det visade sig att fartygen hade vänt och styrts mot den asiatiska marknaden av kommersiella skäl

Kolpriserna i Europa har de senaste veckorna fått stöd av att vattenkraftens reservoarnivåer varit på mycket låga nivåer i Sydeuropa, vilket ökat efterfrågan på bränslebaserad elproduktion som kolkraft, samtidigt som det varit mindre leveranser än vanligt av kol från Sydafrika. Även på stillhavsmarknaden hur kolpriserna generellt varit ökande de senaste veckorna, vilket också bidragit till att stärka priserna i Europa. Efter förra veckans handel stängde nästa månads termin för det europeiska referenspriset API2 på 78,55 dollar per ton.

Stärkta elpriser på kontinenten och därmed förbättrade marginaler för kolkraftsproducenter har de senaste veckorna givit visst stöd åt priset på utsläppsrätter inom det europeiska handelssystemet. Den senaste veckan minskade dock marginalerna för kolkraftsproducenter och marknaden tycks även avvaktande inför att det under de kommande sex veckorna kommer att auktioneras ut stora volymer utsläppsrätter. Priset föll därför tillbaka något under den senaste veckan och decemberkontraktet stängde på 4,88 euro per ton koldioxid efter fredagens handel.

Innehåll

Oljemarknaderna	2
Nyheter i korthet: Olja	3
Naturgasmarknaderna	6
Nyheter i korthet: Naturgas	8
Kolmarknaderna	11
Utsläppsrätter	12

Priser vid stängning efter vecka 24

Olja	ICE Brent, front month
	46,35 USD/fat ↑
Naturgas	ICAP TTF, day ahead
	14,98 EUR/MWh ↑
Kol	ICE AP12, front month
	78,55 USD/ton ↑
Utsläppsrätter	ICE EUA, Dec contract
	4,88 EUR/ton ↓

Energimyndigheten rapporterar även tillsammans med Energi-marknadsinspektionen (Ei) varje vecka om läget på elmarknaden.

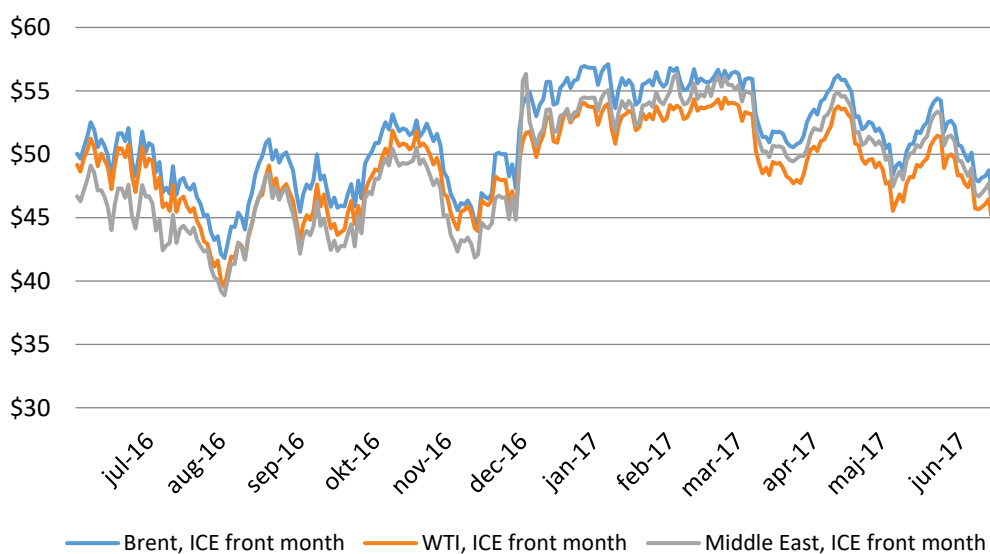
Elmarknadsrapporterna hittar du [här](#).

Oljemarknaderna

Oljepriserna de två senaste veckorna har påverkats bland annat av konflikten i Mellanöstern. Saudiarabien, Bahrain, Egypten och Förenade Arabemiraten valde att bland annat bryta diplomatiska förbindelser med Qatar. När konflikten blossade upp igen i början av förrförra veckan svarade marknaden med något stigande priser på grund av oro för möjliga leveransavbrott. Sedan dess verkar det dock som om marknaden i nuläget tillskriver konflikten en begränsad prispåverkan, även om det finns analytiker som också menar att konflikten kan leda till lägre priser om den innebär att produktionsminskningsavtalet bryts.

I mitten av förrförra veckan sjönk priserna relativt kraftigt då siffror från den amerikanska energimyndigheten EIA visade på en oväntad ökning i de amerikanska råoljares lagren under vecka 22, efter att tidigare ha minskat de senaste 8 veckorna. De kommersiella lagren ökade med ca 3,3 miljoner fat. De senaste siffrorna från EIA visar att de amerikanska lagren minskade med 1,7 miljoner fat under vecka 23.

Råoljares priser (USD/fat)

Källa: Montel.

I EIA:s senaste kortsiktsprognos, som publicerades den 6 juni, sänkte myndigheten sin prognos för oljepriset och beräknar nu att priset för Brent kommer uppgå till i genomsnitt 53 dollar per fat under 2017 och 56 dollar per fat under 2018. Prognosen för den amerikanska råoljares produktionen ökades för 2018 och produktionen beräknas nu uppgå till 9,3 miljoner fat per dag under 2017 och 10 miljoner fat per dag under 2018.

Nyheter i korthet: Olja

Oljemarknaderna stabila men spända över Qatarkonflikten

Marknad/Politik: Det spända läget mellan Qatar, samt en allians bland grannländerna främst bestående av Saudiarabien, Förenade Arabemiraten, Egypten och Bahrain, som sedan ungefär två veckor försatt Qatar i en långtgående blockad, har hittills inte orsakat någon markant höjning av råoljepriset. Qatar är tillsammans med Saudiarabien och Förenade Arabemiraten medlem av oljeproducentgruppen OPEC men tillhör en av organisationens mindre exportörer, med en genomsnittlig oljeexport om cirka 600 000 fat per dag. Givet höga globala oljelager och en oljemarknad som väger mellan balans och överutbud är den exportvolymen i globala mått mått marginell.

Trots att Saudiarabien, Förenade Arabemiraten, Egypten och Bahrain inte infört en total maritim blockad mot Qatar och att tankfartyg därmed kan lasta och föra ut qatarisk råolja ur Persiska Viken, bevakar oljemarknaden dock händelseutvecklingen nära. Qatar har sedan mitten av 1990-talet gradvis byggt upp en egen regional maktposition, med lokala och regionala allierade över i princip hela Mellanöstern. Det är denna självständiga politiska ledarposition som utgör den främsta bakgrunden till dispyten mellan länderna, inklusive det faktum att Qatar sedan den Arabiska våren 2011 alltmer lierat sig med islamistiska rörelser besläktade med Muslimska Brödrskapet. Qatar upprätthåller dessutom fungerande relationer med Iran, i vars territorialvatten cirka en tredjedel av det stora gas- och kondensatfältet North Field (i Iran kallat South Pars) ligger. North Field är grunden till Qatars rikedom och dominans på LNG-marknaden.

Den största risken som marknaden ser är att dispyten ska polarisera regionen ytterligare genom att dra in Iran och USA mer direkt. Att LNG-exporten skulle störas är en annan risk. Alliansen mot Qatar har dock litet intresse av att störa LNG-marknaden, vilket skulle skapa ett ramaskri i framförallt Asien, där importberoendet av LNG från Qatar är högt. Däremot kan eventuella kommande eskalerande av situationen inbegripa starkare ekonomiska sanktioner, som på sikt kan ha negativ effekt på utbudet genom neddragna underhåll, brist på teknisk utrustning och minskade investeringar. Risken för de två första punkterna är dock fortfarande att se som mycket låg.

Dessvärre kan konflikten komma att dra ut på tiden, då Qatar har svårt att vinna lättnader i motalliansens krav på kort sikt. Snarare är man pressad att hoppas att trötta ut de allierade, samt USA, för vilken denna konflikt inte är prioriterad. Att säkerställa insatserna mot IS från USA:s flygbas i Qatar är betydligt mer prioriterat, vilket kräver en storskalig ständig logistisk operation. Qatars statliga olje- och gasbolag har redan fått planera om leveransscheman efter att dess olje- och LNG-tankers nekats tillträde till regionens stora bunkringshub i Fujairah i Förenade Arabemiraten och behövt tanka i andra hamnar.

Iran går vidare i anbudsförfarande för Azadegan

Marknad/Policy: I ytterligare ett steg mot att öppna upp för entreprenadanbud har nu det iranska oljedepartementet och statliga oljebolaget National Iranian Oil Company, NIOC, bitt oljeföretag som redan är kvalificerade att delta i auktioner om uppströms utveckling att tillhandahålla detaljer kring planerade partners vid en entreprenad. Detta ska göras senast den 19 juni. NIOC har också bitt redan kvalificerade företag att söka godkännande för parternas som inte redan är kvalificerade. Enligt nyhetsbyrån Platts är planen att detaljerade anbudsdokument ska delas ut till aktuella företag i juli.

Auktionen kommer vara Irans första anbudsruna för ett större oljefält, tidigare har landet förlitat sig på bilaterala förhandlingar för att dela ut kontrakt. Det är också de första kontrakten som kommer att lanseras med Irans nya modellkontrakt, *Iran Petroleum Contract*, vilket ännu inte har blivit officiellt.

Den kommande auktionen är mycket viktig för Iran eftersom fältet Azadegan är kärnan i Irans utvecklingsplaner för sin uppströms verksamhet och förväntas stå för den största delen av Irans beräknade produktionsökning.

Auktionen täcker utveckling i hela fältet. Den nuvarande produktionen i norra delen uppgår till cirka 75 000 fat per dag och 50 000 fat per dag i den södra delen. NIOC planerar att öka produktionen till 150 000 fat per dag i den norra delen av fältet och så mycket som 600 000 fat per dag i två faser i södra delen.

Kazakstan angelägna om att hålla produktionskvoter trots utvecklingsprojekt

Produktion: Trots att Kazakstan nyligen återupptog sitt enorma och mycket försenade projekt Kashagan är landet fortsatt angeläget om att hålla sin produktionskvot under OPEC-avtalet om minskade produktionsvolymerna. Det meddelade landets energiminister Kanat Bozumbayev under förra veckan efter ett möte med den saudiske oljeministern Khalid al-Falih och Rysslands energiminister Alexander Novak.

Enligt produktionsminskningsavtalet ska Kazakstans produktion minska med 20 000 fat från novembers nivå om 1,7 miljoner fat per dag.

Tidigare har Bozumbayev uttryckt att Kazakstan behöver en mindre kvot efter att produktionen i april steg till 1,735 miljoner fat per dag men säger nu att en naturlig minskad produktion från mogna fält samt säsongseffekter ska hålla produktionen nere. Enligt ministern sjunker produktionen i Kazakstans största fält vid högre temperaturer, som nu är att vänta under sommaren.

Tidigare förväntades produktionen vid Kashagan att öka till runt 300 000 – 370 000 fat per dag vid slutet av året efter en fas av gasinjektioner under sommaren. Nu meddelar dock Bozumbayev att energidepartementet inte anser att projektet är tekniskt redo för dessa injektioner ännu. Han tror inte heller att Kazakstans två andra stora projekt Tengiz

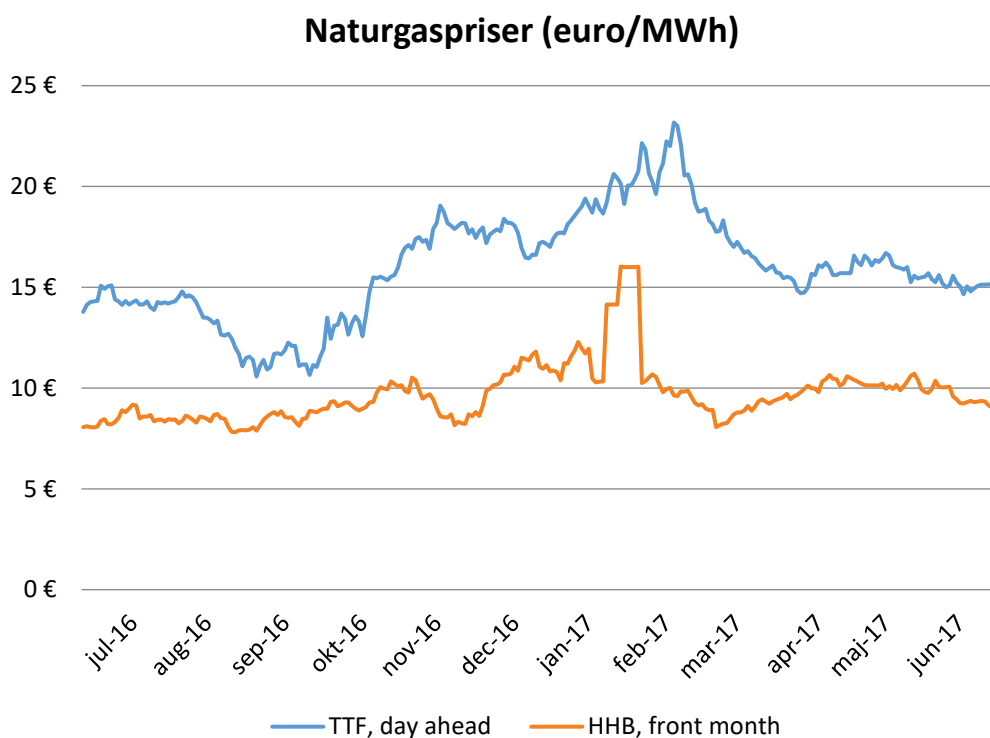

och Karachaganak kommer öka sin produktion i någon betydande omfattning i närtid, utan att tillväxten kommer ske på längre sikt.

Kazakstan har tidigare meddelat att landet vill stärka sin relation och samarbete med Saudiarabien på olika områden, bland annat mineralresurser och petrokemisektorn. Nyligen undertecknade det saudiska företaget Sabic och Kazakstans United Chemical Company ett samarbetsavtal om att undersöka möjligheterna för gemensamma projekt inom petrokemisk industri, bland annat plasttillverkning.

Naturgasmarknaderna

Den europeiska gasmarknaden har de senaste två veckorna styrts av viss volatilitet. Den brittiska marknaden mer så än på kontinenten. Samtliga hubbpriser gick kraftigt upp torsdagen 15 juni som ett resultat av nyheten kring att två qatariska LNG-fartyg på väg till den europeiska marknaden vände och styrdes om till den asiatiska marknaden. Nyheten skapade oro på marknaden då marknadsaktörer befarade att fartygen omdirigerades på grund utav den politiska dispyten mellan Qatar och dess grannländer. Priserna gick dock ned igen under fredagens handel då det visade sig att fartygen hade vänt och styrts mot den asiatiska marknaden av kommersiella skäl (läs mer under Nyheter i korthet).

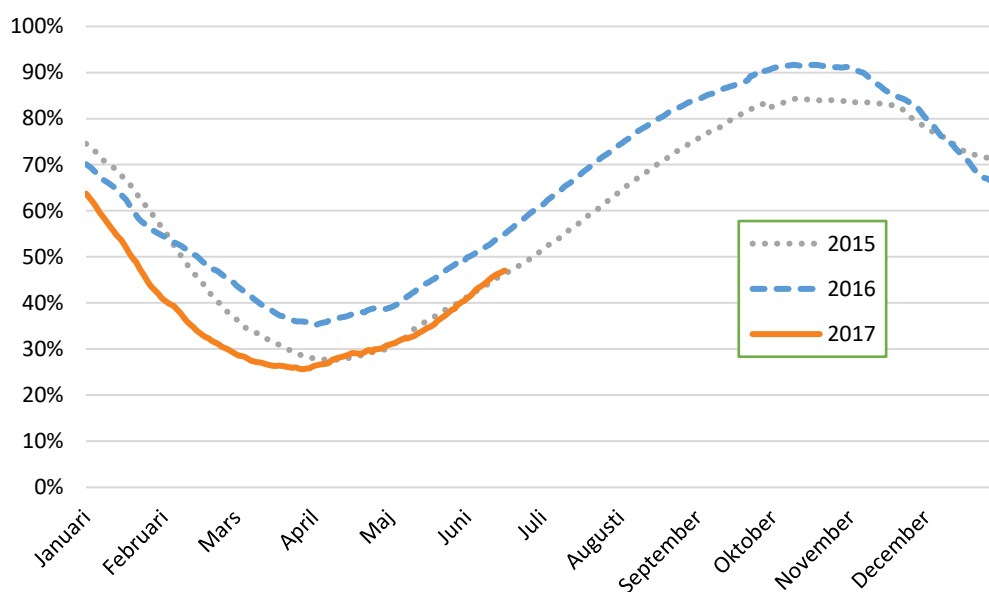
Källa: Montel.

Det brittiska spotpriset har styrts av relativt kraftig volatilitet de senaste två veckorna. Den brittiska marknaden styrs för närvarande av ett överutbud då exportmöjligheterna till kontinenten är begränsade till följd av ett pågående underhållsarbete på gasledningen IUK. En bidragande faktor till det rådande överutbudet är vidare bristen på injiceringsmöjligheter till lager då landets största gaslager Rough är ur funktion. Det nederländska spotpriset TTF har till skillnad från det brittiska spotpriset istället stigit under de senaste par veckorna som ett resultat av begränsad import från Storbritannien. Det är framför allt underhållsarbeten på importledningar till Nederländerna som skapat ett begränsat utbud. Det är såväl underhållsarbetet på IUK men också Westgastransport som fått priset att gå upp.

Rörledningsimporten från Norge till övriga Europa uppgick under förra veckan till 1,70 miljarder kubikmeter gas, vilket var en minskning från veckan innan då importen uppgick till 2,02 miljarder kubikmeter. Det var framför allt underhållsarbete på gasfältet Troll som orsakade importminskningen. Även den ryska rörledningsimporten minskade mot förra veckan och uppgick under förra veckan till 3,08 miljarder kubikmeter. Importen var dock större än vid samma tidpunkt föregående år vid samtliga importpunkter, förutom till Polen.

Det injicerades totalt 2,3 miljarder kubikmeter gas till lager under förra veckan på den europeiska marknaden. Under veckan innan det så uppgick injiceringen till 3 miljarder kubikmeter. Den begränsade exporten till kontinenten var under förra veckan en bidragande faktor till varför mindre gas injicerades i lager. Den 17 juni så uppgick gaslagren i Europa till totalt 55,7 miljarder kubikmeter, vilket är 8,4 miljarder kubikmeter lägre än för samma period förra året.

Fyllnadsgrad gaslager EU totalt

Källa: GSE minus strategiska reserver.

Nyheter i korthet: Naturgas

USA:s senat föreslår tuffare sanktioner mot Ryssland och Nord Stream 2

Politik: I onsdags (14 juni) röstade USA:s senat igenom ett förslag om att utöka existerande sanktioner mot Ryssland, vilket skulle inkludera restriktioner för företag att involvera sig i rysk energiexport. Lagförslaget behöver fortfarande röstas igenom i Representanthuset. Förslaget skulle också föra in existerande rysslandssanktioner i lag, vilket gör det svårare för presidenten att lyfta dem utan stöd av Kongressen. Som de ser ut nu utgörs sanktionerna mot Ryssland av så kallade *Executive Orders*, vilka kan införas och avskaffas av presidenten.

Lagförslaget har skapat starka reaktioner i framför allt Tyskland och Österrike, då förslaget är uttryckligt riktat mot byggandet av rörledningen Nord Stream 2. Tyskland och Österrike anser att sanktionerna är ett hot mot Europas energisäkerhet.

Ett gemensamt uttalande i torsdags av Tysklands utrikesminister Sigmar Gabriel och Österrikes förbundskansler Christian Kern, varnade för ”en ny och väldigt negativ ton i europeisk-amerikanska relationer”. Uttalandet slog fast att ”Europas energiförsörjning är en fråga för Europa, inte för USA” och vidare att ”vi inte kan acceptera [...] hotet om illegala extraterritoriella sanktioner mot europeiska företag som deltar i utvecklingen av europeisk energiförsörjning”. Förbundskansler Angela Merkel följde senare i veckan upp med ett kraftfullt och tydligt stöd för Gabriels och Kerns uttalande.

Det nya sanktionspaketet hotar brittisk-holländska Shells, franska Engies och österrikiska OMV:s medverkan i Nord Stream 2-projektets finansiering. Enligt industribedömningar skulle Gazprom möjligen kunna finansiera och genomföra projektet utan internationella partners, men med stora förseningar till följd av den ökade osäkerheten som drabbar alla underleverantörer.

Gazprom har för närvarande med existerande rörledningar en outnyttjad kapacitet på runt 70 miljarder kubikmeter gas per år. Majoriteten av den kapacitet är genom Ukraina och Polen. Gazprom har dock visat på ovilja att utöka sin transit via framför allt Ukraina efter deras gasdispyt som går tillbaka till 2009. Det är därför väldigt viktigt för Gazprom att få full tillgång till landleddningen OPAL i Tyskland så att de snarare kan transportera sina gasleveranser via Nord Stream.

Det amerikanska lagförslaget rymmer skrivningar om att stödja och uppmuntra USA:s gasexport. LNG är den källa som skulle kunna stå för den diversifierade importen till Europa. Den växande amerikanska LNG-exportkapaciteten utgör dock inte på egen hand tillräckligt stora volymer för att täcka Europas utökade importbehov. För att den globala LNG-marknaden på sikt ska kunna erbjuda Europa gaspriser som är konkurrenskraftiga mot rysk gas kommer den planerade andra vågen av kapacitetsutbyggnad i Qatar behöva genomföras i kombination med fortsatt stark exportkapacitetstillväxt från USA.

Dispyten med Qatar skapade oro på den europeiska marknaden

Marknad: Det har under de senaste veckorna rapporterats mycket om den politiska dispyten mellan Saudiarabien, Förenade Arabemiraten, Bahrain, Egypten och Qatar. Under söndagen den 4 juni så eskalerade dispyten och en ekonomisk blockad mot Qatar infördes. Grannländerna bröt vidare sina diplomatiska relationer med Qatar, införde inreseförbud för qatarier och uppmanade egna medborgare lämna landet. En ekonomisk blockad infördes även mot Qatars land-, sjö- och luftgräns.

Qatar är världens största exportör av flytande naturgas, LNG, och har en fördelaktig geografisk placering som gör det möjligt för dem att exportera LNG till både den europeiska och den asiatiska marknaden till konkurrenskraftiga priser. Den geografiska placeringen gör det möjligt för dem att hålla ned transportkostnaderna till båda marknaderna samtidigt som de dessutom har väldigt låg marginalproduktionskostnad för sin gasproduktion.

När dispyten eskalerade under den 4 juni så påverkades varken de asiatiska eller de europeiska gaspriserna utav nyheten. Riskpremien för qatarisk LNG steg inte eftersom marknaden inte såg några större risker med framtida leveranser. Qatariska LNG-leveranser till Europa transporteras via Suezkanalen som lyder under internationella avtal och kanalen skulle endast kunna stängas för qatariska fartyg vid ett väldigt spänt läge och i princip då fullt krig skulle råda.

Under torsdagen den 8 juni gick dock de europeiska gaspriserna starkt upp då nyheter om att två qatariska LNG-fartyg, Al Mafyar och Zarga, som var på väg till den europeiska marknaden vände innan de nådde Suezkanalen. Nyheten skapade en oro på marknaden om att dessa två fartyg skulle ha vänt för att de inte fick passera genom Suezkanalen som ett resultat av den politiska dispyten. Priserna gick dock ned till veckonormala nivåer under fredagen då det blev klart att fartygen hade vänt av rent kommersiella orsaker. De asiatiska spotpriserna gjorde det mer fördelaktigt att leverera dessa LNG-laster till den asiatiska marknaden istället för till den europeiska som från början planerat. Att fartyg byter destination som resultat av fördelaktigare priser på annan marknad är inte ovanligt på den globala LNG-marknaden.

Amerikansk LNG till i norra Europa

Marknad/LNG: För första gången sedan USA började exportera LNG i februari 2016 nådde volymer norra Europa under vecka 23. En last ankom den polska hamnen i Swinoujscie och den andra lasten i den nederländska hamnen Gate. Båda leveranserna kommer från exportfaciliteten vid Sabine pass.

Leveransen till Polen var en ren spothandelstransaktion mellan operatören Cheniere Energy, som driver anläggningen vid Sabine pass, och det statliga polska energibolaget PGNiG. Efter återförgasning kommer leveransen uppgå till omkring 95 miljoner kubikmeter. Enligt PGNiG:s vd Piotr Wozniak är köpet av amerikansk LNG ett strategiskt köp för att diversifiera polska gaskällor. Den polska importterminalen började med kommersiella importer i mitten av 2016 som en del av planen om att minska landets

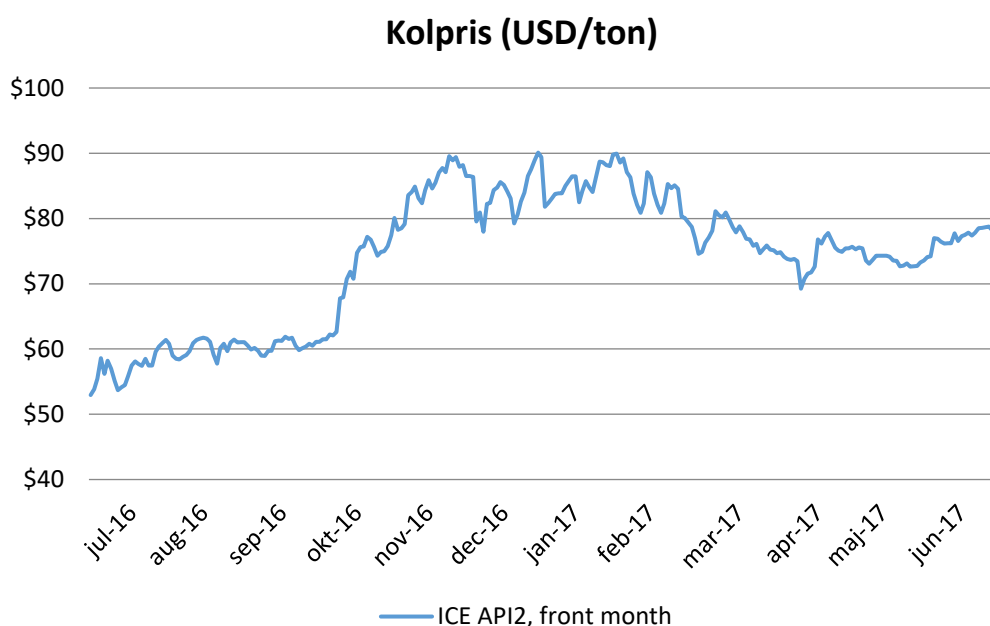

beroende av gasimport från Ryssland, vilken under 2016 utgjorde 89 procent av PGNiG:s import. PGNiG:s kontrakt med ryska Gazprom uppgår till upp till 10,2 miljarder kubikmeter gas per år och går ut 2022. Möjligheten att omförhandla kontraktet kommer att öppnas under 2019. Polen har tidigare tagit emot LNG-leveranser från framför allt Qatar.

Den andra lasten som gick till Gate, Nederländerna, var sannolikt en ersättningsleverans från Statoil. Detta då den norska LNG-faciliteten vid Snövit var stängd för underhåll mellan 12 maj till 18 juni. Leveransen bestod av 82,6 miljoner kubikmeter gas efter återförgasning.

Kolmarknaderna

Kolpriserna i Europa har de senaste veckorna fått stöd av att vattenkraftens reservoarnivåer varit på mycket låga nivåer i Sydeuropa, vilket ökat efterfrågan på bränslebaserad elproduktion som kolkraft, samtidigt som det varit mindre leveranser än vanligt av kol från Sydafrika. Även på stillahavsmarknaden har kolpriserna generellt varit ökande de senaste veckorna, vilket också bidragit till att stärka priserna i Europa. Efter förra veckans handel stängde nästa månads termin för det europeiska referenspriset API2 på 78,55 dollar per ton.

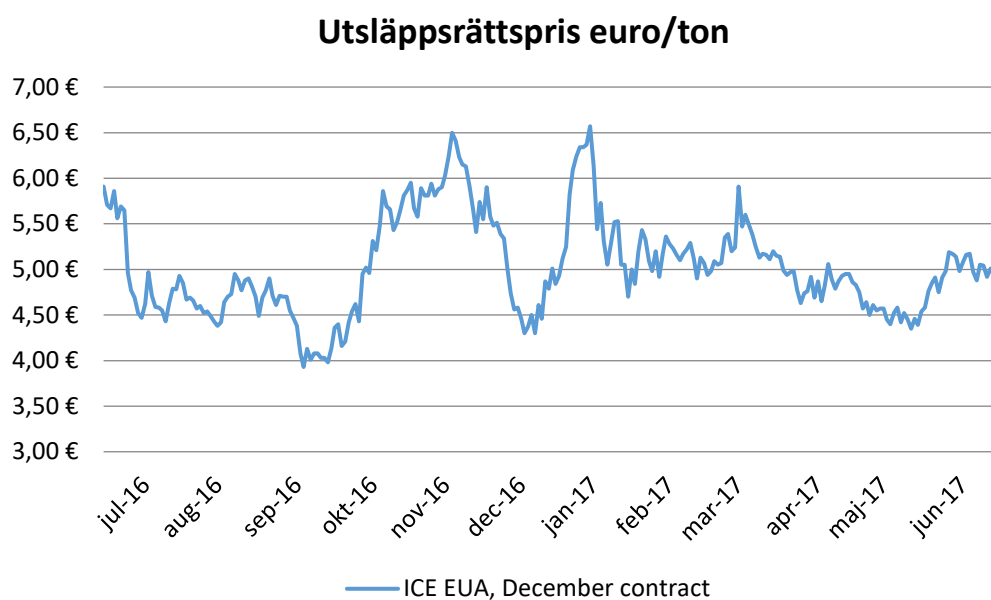

Källa: Montel.

Kinas myndighet för arbetssäkerhet har under de senaste månaderna genomfört omfattande säkerhetsinspektioner av landets gruvor efter att en rad gruvolyckor ägt rum, vilket i viss mån begränsat produktionen. Nyligen meddelade myndigheten att inspektionerna kommer att fortgå året ut. Dock visade nyligen publicerade siffror att landets kolproduktion under årets första fyra månader ökade med 2,5 procent jämfört med föregående år.

Utsläppsrätter

Stärkta elpriser på kontinenten och därmed förbättrade marginaler för kolkraftsproducenter har de senaste veckorna givit visst stöd åt priset på utsläppsrätter inom det europeiska handelssystemet, EU ETS. Den senaste veckan minskade dock marginalerna för kolkraftsproducenter och marknaden tycks även avvaktande inför att det under de kommande sex veckorna kommer att auktioneras ut stora volymer utsläppsrätter – motsvarande 131 miljoner ton koldioxidkvivalenter fram till slutet av juli. Priset föll därför tillbaka något under den senaste veckan och decemberkontraktet stängde på 4,88 euro per ton koldioxid efter fredagens handel.

Källa: Montel.